

BUURTKRANT

De Put in de Oude Morsch

16e jaargang, nummer 63, september 2012

In dit nummer:

- Van de voorzitter
- Gaslantaarns ver weg en dichterbij
- Winkelpui laat verleden zien
- Pareltjes: De Morspoort deel 2
- Coffeeshop Le Palais
- Op bezoek bij Ralph Lek
- De buurtbarbecue
- Van de bestuurstafel

BUURTBORREL

**8 oktober
20.00 – 22.00 uur**

**bij Lemmy's Café
Morsstraat 24**

iedereen is van harte welkom
en voor leden is
het eerste drankje gratis

Tot dan!

Sponsors van buurtvereniging 'De Put in de Oude Morsch'

Nieuw in "de Oude Morsch"

**Alfa
Gyros**

**Afhaal & Bezorgservice
voor traditionele
Griekse pita gyros,
salades en gerechten.**

Morsstraat 28 - 2312 BM Leiden
Tel. 071- 513 70 60
www.alfagyros.nl - info@alfagyros.nl

Geopend maandag t/m zondag: 12.30 - 22.00 uur

KOFFIE & LUNCH

MEER DAN 20 KOFFIESPECIALITEITEN
10 SOORTEN VERSE THEE
VERS GEPERSTE SAPPEN
DE ECHTE NEW YORK BAGELS
MUFFINS, BROWNIES & SANDWICHES
CHEESECAKE & CARROTCAKE

• ook om mee te nemen •

**de
Catwalk**

STEENSTRAAT 30 T/O RONDVAARTBOOT
071-5121524 WWW.DECATWALK.NL
DAGELIJKS GEOPEND VAN 10.00 TOT 18.30 UUR

Advertentie drukker

Colofon

De Put in de Oude Morsch is een uitgave van buurtvereniging "De Put in de Oude Morsch"

Redactie: Dorothea Cordess, Nel Hansen en Frits van der Mark

Interviews: Geertrui Marks

Omslagillustratie: Rien Hansen

Vormgeving Advertenties: Albert Claproth

Opmaak: Jasper Bot

Redactieadres: Narmstraat 29, tel: 513 45 85

Oplage: 450 exemplaren

Frequentie: 4x per jaar

Verspreiding: De buurtkrant wordt gratis huis aan huis verspreid door Fer Hansen aan alle bewoners van de buurt De Oude Morsch en wordt toegezonden aan relaties van de buurtvereniging.

Advertenties: Met vragen over het plaatsen van advertenties in de buurtkrant kunt u zich wenden tot Fer Hansen, tel: 513 45 85.

Hebt u een artikeltje of een idee voor de buurtkrant, wilt u een activiteit aankondigen of iemand in het zonnetje zetten, geef dit dan door aan Nel Hansen, Narmstraat 29, tel: 513 45 85. Uw bijdragen aan de buurtkrant kunt u mailen naar:

buurtkrant@deoudemorsch.nl

De deadline voor de volgende buurtkrant is 9 december 2012

Contactpersonen voor de buurt

Buurtwerk LWO tel: 512 07 61

Wijkagent tel: 525 88 65

Servicepunt Woonomgeving tel: 516 55 01

Servicepunt Bouw en wonen tel: 516 55 02

Met klachten (bv. over hangjongeren, geluidsoverlast, etc.) kunt u bellen met:

De politie tel: 0900 8844

Horeca Klachtenlijn tel: 516 70 15

Online: De website voor vragen, opmerkingen en klachten over de woonomgeving, is: <http://www.leiden.nl/woonomgeving>

Van de voorzitter

Wat verwacht een buurtgenoot van de buurtvereniging? Die vraag komt bij mij op nu ik dit stukje begin september zit te schrijven, aan het begin van een prachtig nazomerweekend met monumentendagen en een autoloze zondag, voor onze buurt afgesloten met de jaarlijkse barbecue. Op het moment dat u dit stukje leest is 3 oktober alweer nabij en is de buurtborrel bij Lemmy's in aantocht. Historische Haven en buurtvereniging hebben veel enthousiasme gestoken in een aantrekkelijk 3 oktober programma in de buurt, waarvan u hoop ik gaat meegenieten. De hutspotmaaltijd voor buurt en schippers zal zich hopelijk ontwikkelen tot een jaarlijkse traditie. De binnenstadsbuurtverenigingen hebben in hun kennismakingsgesprek met het nieuwe bestuur van de '3 Octobervereniging' voorgesteld meer initiatieven in de buurten te stimuleren. Zo kunnen de stadsbewoners weer meer bij het feest worden betrokken. Het massale en steeds lawaaiiger karakter roept bij velen aversie op in plaats van plezier. Het bij elkaar brengen van buurtgenoten is, zeker in een zo diverse buurt, een uitdagende taak voor De Put in de Oude Morsch. De activiteiten die we organiseren zijn daarvoor bedoeld. Maar misschien heeft u wel behoefte aan heel andere initiatieven.

De gemeente beschouwt de buurtverenigingen als een natuurlijke gesprekspartner als het gaat om vragen over inrichting en overlast. Daarvan kunt u gebruikmaken door ons uw wensen en ideeën te melden. Onze buurt wordt letterlijk geraakt door de aanleg van de Morspoortgarage, de Lammermarktgarage, de inrichting van het Stationsplein en de nieuwe entree tot de stad. De Beestenmarkt wordt een terrassenplein en de Morsstraat wordt opgeknapt. Dat zijn te belangrijke zaken om alleen aan de gemeente over te laten, maar wat vindt U?

Zat er genoeg klapstuk in de hutspot? We zijn geïnteresseerd in uw mening over wat we doen. Wat vond u leuk, wat moet anders, wat zouden we nog meer kunnen doen?

Reacties naar: jmarks@planet.nl.

De gaslantaarns van Wanganui en dichterbij

Frits van der Mark

Tijdens een rondreis over het Noordeiland van Nieuw Zeeland kwam ik terecht in Wanganui, een rustig havenstadje aan de oever van de gelijknamige rivier. De stad is erg trots op haar Victoria Avenue. Met vele gerestaureerde Victoriaanse en Edwardiaanse huizen vormt deze winkelstraat het culturele centrum van de stad. Victoria Avenue wordt wel de best gerestaureerde hoofdstraat van Nieuw Zeeland genoemd. Er zijn winkels, boetieks, galeries en antiek winkeltjes.

Als je zelf in een buurt woont die 's nachts verlicht wordt door de rustieke Leidse lantarenpalen, dan kijk je - als je elders bent - ook naar het straatmeubilair dat ter plekke de nachtelijke duisternis moet bestrijden. Vrijwel altijd moeten deze lantarenpalen het afleggen tegen onze robuuste gietijzeren lichtopstanden. Zo ook de lantaarnpalen in Victoria Avenue. Een beetje mager in de basis en met een kap die nogal gestileerd is. Als 'Edwardian-style lamps' worden ze omschreven. De 'hanging floral baskets' ontbreken aan deze lantarens niet.

Wel was er iets vreemds. Het was midden op de dag, maar het leek of er toch wat licht uit de lampenkappen kwam. Bij nadere inspectie werd het nog mooier. De lantaarns brandden op gas! Een elektrische ontsteking ontbrak, vandaar dat de lampenkousjes op een laag pitje brandden.

Gaslantaarn in Victoria Avenue

Gasverlichting in Europa

Op Internet zocht ik na in hoeverre straatverlichting op gas bijzonder is. Ik vond dat er in heel Europa nog ongeveer 80.000 gaslantaarns staan. Hiervan bevindt zich meer dan de helft in Berlijn. Door de bombardementen tijdens de Tweede Wereldoorlog werd 80% van de straatlantaarns vernield. West-Berlijn koos nadien voor een renovatie van de verlichting, terwijl Oost-Berlijn overschakelde naar elektrische straatverlichting. Dit betekent dat de gaslantaarns in West-Berlijn zijn te vinden.

Gaslantaarn van het type Ritter in de tuin van de Stadstimmerwerf

Gaslantaarns in de buurt

Maar eigenlijk hoeven we helemaal niet zo ver op reis om gaslantaarns te zien. De Voorstraat in Voorschoten wordt nog met maar liefst 36 gaslantarens verlicht. Maar ook in Amsterdam, Haarlem en zelfs Leiden is nog een spaarzaam aantal gaslantaarns terug te vinden. En ja, zo kom ik dan toch met een grote omweg in onze buurt terecht. Ook daar is nog gasverlichting. Op het binnenterrein van de Stadstimmerwerf bevindt zich namelijk een vijftal gaslantarens.

De Leidenaar Hendrik van den Berg (71) is er de drijvende kracht achter. Hij werkte als elektromonteur bij het Leidse elektriciteitsbedrijf en heeft de gasverlichting al 50 jaar als hobby. Tegen een kleine vergoeding doet hij al meer dan 20 jaar maandelijks het onderhoud van de gasverlichting en verricht hij reparaties.

Henk de Lampenman

In zijn huis aan de Aloëlaan zoek ik hem op. Het is niet moeilijk om de woning te vinden, aan de gevel hangt een gaslantaarn. In de achtertuin staat een woud aan gaslantaarns. Maar liefst 43 stuks in allerlei soorten en maten. Vroeger woonde hij een paar straten verderop en was zijn toen nog veel kleinere 'tuinverlichting' vanaf de openbare weg goed te zien. Veel Leidenaren herinneren zich dat waarschijnlijk nog wel. Ook het interieur van Hendriks voor- en achterkamer is uniek. Vanaf 2 meter hoogte is de gehele ruimte gevuld met gaslampen, kroonluchters, geisers en wat niet al.

Hendrik vertelt vol overgave over zijn hobby. Als het om Leiden gaat, weet hij, hebben het Stevenshof, het Speckhof en dus de tuin van de Stadstimmerwerf nog gaslantaarns. Ook bij de entree van het Nuon gebouw aan de Langegracht staat nog een gaslantaarn. In de tuin van de Stadstimmerwerf hangen aan muurarmaturen lantaarns van het model Ritter. Vroeger kwamen deze naast de Leidse lantaarn ook wel in onze stad voor. Ze zijn uitgerust met zes-vlams branders, dus zes kousjes per lamp, om een maximale hoeveelheid licht te geven.

Binnenwerk van de Rittergaslamp. Duidelijk zijn de zes kousjes en de waakvlam te zien

Het onderhouden van alle lantaarns is flink wat werk. Regelmatig moeten de kousjes worden vervangen. Deze worden tegenwoordig in India geproduceerd en kosten tien euro per stuk. Ook het ontstekingsmechanisme moet regelmatig gecontroleerd worden en onderhouden. Bij de lantaarns van de Stadstimmerwerf bestaan ze uit een lichtcel die een mechaniek aanstuurt die op zijn beurt de gaskraan bedient. Een waakvlam, vanwege het windvast maken van de vlam ook voorzien van een kousje, zorgt voor de ontbranding. Maandelijks gaat Van den Berg alle lantaarns langs om te controleren of ze goed branden. Jaarlijks maakt hij ook alle ruitjes van de lampenkappen schoon. Toch aardig om aan de andere kant van de wereld de inspiratie op te doen voor een stukje dat eigenlijk over onze buurt gaat.

Hendrik van den Berg bezig met het onderhoud van een gaslamp in Voorschoten (uit: Ons Voorschoten, De Rubriek zonder Politiek, augustus 2011)

Op Youtube is over Hendrik van den Berg een filmpje van 'Stop Making Sense Productions' te zien. Prachtige beelden die het interieur van zijn woning en zijn straatlantaarncollectie laten zien. Je vindt ze door op de Youtube site de zoekwoorden 'Hendrik de Lampenman' in te tikken.

Winkelpui laat verleden zien

Frits van der Mark

Drie jaar geleden is de gemeente Leiden een project gestart om het aanzien van winkelpuien in de Leidse binnenstad te verbeteren. Gesteld werd dat 'schreeuwende reclames, plastic puien en jaren '70-luifels een pijnlijk contrast vormen met het monumentale karakter van veel winkelstraten en stegen'. De gemeente had als doel oude winkelpuien die door lelijk plaatmateriaal aan het oog zijn onttrokken in oude staat terug te brengen.

De resultaten van het project 'Historische winkelpuien binnenstad' zijn in onze buurt inmiddels duidelijk te zien. Een van de eerste winkels die werd aangepakt was Steenstraat 4-6 (hoek 2de Binnenvestgracht). Nadat in 1970 Jamin uit het pand was vertrokken, begon het aanzicht van de winkelpui achteruit te gaan. In de jaren 90 werden de bovenlichten van de winkelpui bekleed ten behoeve van verlaagde plafonds en reclameobjecten. Daarna volgde een reeks van uitzendbureaus met grote reclames in steeds weer een andere kleurstelling.

In het kader van het project werd in 2010 de winkelpui in oude luister hersteld. De bovenlichten werden weer zichtbaar gemaakt en de pui in een aardige kleurstelling geverfd. Nieuwe reclame-uitingen zijn van een aanvaardbare omvang.

Inmiddels zijn in de gehele Steenstraat flink wat winkelpuien aangepakt. In een aantal gevallen kwamen originele decoratieve details aan het licht, die vaak decennialang verborgen waren geweest. De aardigste voorbeelden hiervan zijn terug te vinden op de gevel van het pand Steenstraat 51. Bij de uitvoering van de winkelpuirenovatie in 2012 kwam hier geheel onverwacht vanachter een hardstenen omlijsting een aantal versieringen tevoorschijn.

Het gaat om een viertal gebeeldhouwde dierfiguren die zijn uitgehakt in twee hardstenen zuilen die op de hoeken van de winkelpui staan. Bovenin zijn dat een vleermuis en een uil, onderin is aan beide zijden een slingerapje uitgebeeld.

Decoratie aan de linkerkant van winkelpand Morsstraat 51

De uitbater van het pand vertelde mij dat door deze vondst de renovatieplannen moesten worden aangepast. Inmiddels is het project afgerond en vormen de markante zuilen met hun dierfiguren weer een prachtig onderdeel van deze winkelpui. Vraag blijft wel: wat is de achtergrond van deze decoratieve elementen. Was hier oorspronkelijk soms een dierenwinkel gevestigd? Niet erg waarschijnlijk. Op een historische foto uit 1900 uit het Regionaal Archief Leiden (RAL) zijn de zuilen niet te zien, de winkelpui had toen nog een heel ander uiterlijk. Aan de rechterkant is een lage deur te zien die mogelijk toegang geeft tot het bovenhuis of tot een poort.

De vraag is dus: wanneer werd deze gevel verbouwd en wat voor winkel was er op dat moment in het pand gevestigd. Een historisch bouwonderzoek van het pand geeft aan dat de gevel vóór de oorlog was voorzien van een winkelpui over de volle breedte.

Door de stadhuisbrand zijn veel bouwtekeningen verloren gegaan waardoor geen exacte datering is te geven. Van de periode tussen 1900 en 1940 zijn ook geen foto's bekend waarop de winkelpui van Steenstraat 51 duidelijk is te zien. Wel is bekend dat in 1941 de winkelpui een nieuw aanzicht kreeg. Ze werd aan de onderzijde bekleed met diabas en aan de bovenkant met travertijn (twee soorten natuursteen). In 1945 zijn de panden Steenstraat 51 en 53 verheeld.

Foto uit begin 1900 van de panden Steenstraat 49, 51 en 53. De winkelpui beslaat nog niet de volle breedte van het pand. Op de begane grond is duidelijk aan de rechterkant een deur te zien.

Om een indruk te krijgen van het gebruik van de winkel zocht ik in de krantendatabase van het RAL. Omdat het pand lang als winkel werd gebruikt leverde het zeer veel 'hits' op. Honderden advertenties met het adres Steenstraat 51 blijken over een periode van meer dan 130 jaar in de diverse kranten te zijn verschenen. Hieruit valt bijvoorbeeld op te maken dat vóór 1890 J.J. La Lau een boekbinderij in het pand had. In 1903 was er kort een kapperszaak gevestigd: er is sprake van een *coiffeurzaak met elegant ingerichte salon pour la coupe des cheveux et de la barbe met aparte damessalon*.

Decoratie aan de rechterzijde van nr. 51

Eind 1903 werd *De Nieuwe Melksalon*, aanbevolen *Wed. Jac. v.d. Kraft*, in het pand gevestigd. Op de eerder genoemde foto van begin 1900 is een deel van de tekst 'Melksalon' duidelijk te lezen. Begin 1908 is de opening van de *Lunch – tearoom / restaurant Borgerding*. Een aantal jaren later komt de omschrijving 'Pannekoekhuisje' in gebruik.

Opvallend is het berichtje in de krant van 29 september 1920: De heer H. Borgerding (kok) heeft zijn perceel aanmerkelijk vergroot. Het vroeger zo smalle Pannekoekhuisje is nu veranderd in een gezellig appartement.

Het is waarschijnlijk dat hier de gevel zoals die op de foto van rond 1900 is te zien, is aangepast om een bredere zaak te krijgen. De hardstenen zuilen die kort geleden te voorschijn zijn gekomen zullen dus hoogst waarschijnlijk toen zijn geplaatst.

Aannemelijk is dus nu dat de decoraties zijn aangebracht in de periode dat er al een pannenkoekhuisje in het pand gevestigd was. Een echte betekenis kan aan deze afbeeldingen dus niet worden toegeschreven.

De huidige situatie, helaas zijn door het zonnescerm de decoratieve elementen maar voor een deel te zien

Een door mij geraadpleegde specialiste beeldhouwkunst aan het Rijksmuseum in Amsterdam meldt dat dit decoratieve beeldhouwwerk niet noodzakelijkerwijs een achterliggende symboliek hoeft te bezitten. Zo zijn vergelijkbare gestileerde dierenfiguren volgens haar ook in de decoratie van vroeg-20ste eeuwse Amsterdamse woonhuizen terug te vinden.

Bronnen:

Leiden in de etalage. Historische winkelpuien in de etalage P.C. Meijers (2010)

Historische Winkelpuien in Leiden, DVD. Uitgave Gemeente Leiden (2009)

Pareltjes in de buurt: De Morspoort deel 2

Dorothea Cordess

Volgens Frits van der Mark is er wel een hele buurtkrant te vullen met artikelen over de Morspoort. Dat is wellicht wat veel van het goede, maar ik kon het niet laten om 'onze' poort nogmaals te belichten. Over het ontstaan is al geschreven, maar waarom zijn er maar twee poorten bewaard gebleven? Of hoe is het om in de poort te wonen?

Uit het Leidsch Dagblad van 9 mei 1964 met als kop Morschoport, 3 eeuwen geleden gebouwd, opbergplaats van 'vryelijk rondlopend gespuis':

Door een smalle straat, bijna aan het gezicht onttrokken staat aan de rand van het oude stadscentrum de Morschoport. Een oud, duister bouwwerk, temidden van kleine huisjes, waarboven zich boven dominerend de koepel verheft. Op het eerste gezicht weinig indrukwekkend. Een bouwwerk dat in tegenstelling tot vele andere toeristische bezienswaardigheden van de stad eerder plomp en stevig dan gracieus kan worden genoemd. Onwillekeurig welt bij nadere beschouwing het woord 'potig' op. Een term die niet eens zo vreemd is, wanneer men bedenkt waarvoor de poorten gebruikt werden. De Morschoport is heel bijzonder al zien de toeristen het er niet in. Zeker in Nederland, waar vrijwel alle steden in de vorige eeuw de groei belemmerende poorten en muren hebben afgebroken. 'Geen nut meer, dan maar tegen de grond', zo redeneerde men zonder zich iets aan te trekken van historische waarden.

Waarom nu net de Morschoport bewaard is gebleven valt, buiten het in het Gemeentearchief opgeborgen besluit tot behoud, niet meer na te gaan. Waarschijnlijk leverde zij geen moeilijkheden op voor het verkeer. Maar het is ook best mogelijk dat zij indertijd ontsnapt is aan de aandacht van het gemeentebestuur. De naam ontbreekt namelijk op de lijsten van 'objecten ter verkoop en sloop'. Ook is de Morschoport onvindbaar wanneer het gaat om de aanbesteding van het gebouw of de goedkeuring van bouw van 'vroedschap en burgemeesteren'. De gemeente archivariissen hebben er vele dikke, vergeelde folianten op nageslagen, maar in de ambtelijke stukken wordt nergens de Morschoport genoemd.

De enige die iets over de Morschoport wist te vertellen was de 17^e eeuwse stedenbeschrijver Van Mieris. Maar hij heeft uit ijdelheid verzwegen waar hij zijn ijdelheid uit putte. In een breedvoerig, prachtig artikel over de sleutelstad schrijft hij o.a. dat voordien weinig aandacht aan de poort werd geschonken omdat de weg die de poort uitkwam, liep naar de veengebieden ten oosten van de stad. In verband hiermee was het een bijzonder verdienstelijke geste van het stadsbestuur om raampjes in de koepel aan te brengen. Immers in die jaren was het gebruikelijk om de ruimten boven de poorten te gebruiken als opbergplaats van dobbelaars en landlopers, die van hieruit goed uitzicht hadden op wat hun na hun berechting te wachten stond.

Dat men toen wel vaak fikse maatregelen tegen ‘vryelijk rondlopend gespuis’ nam, maar er liever in de stad niet aan herinnerd wilde worden, blijkt wel uit het slot van Van Mieris beschrijving: ‘ Uit deze voorbereidselen is de gemelde poort gebooren in het jaar 1669 voltooid gelijk het daarop gestelde jaartal aanwyst en op datze met geen verachtlyken naam meer zoude genoemd worden heeft men er met groote letters aan den buitenkant doen voorstellen: Morschpoort 1669.

Wonen in of uitkijkend op de Morspoort

Frank van der Groen, een collega van mij, heeft in de jaren negentig pal naast de Morspoort gewoond. Hij was bevriend met Okke die in de poort woonde en kwam regelmatig bij hem over de vloer.

Frank vond het uniek om in de poort te zijn. ‘Ik voelde me bevoorrecht’. Overigens was de woning piepklein, Frank heeft het over een ‘ poppenhuistorentje’. Okke woonde aan de kant van de kazerne, de voordeur in de linkerpoort voerde naar een smalle lange trap. Het uitzicht boven was naar de Morsstraat. Regelmatig werden Okke en hij aangesproken door toeristen die meer informatie wilden hebben over de geschiedenis van de poort.

Het hoogtepunt vond hij de jaarlijkse 3 oktober viering: ‘vanuit mijn bed hoorde ik relaties beginnen en relaties beëindigen’. Mensen op een bankje bij de poort hadden er geen idee van dat ze zo goed te horen waren.

De Morspoort van papier

Papierarchitect/kunstenaar Ingrid Siliakus liet zich inspireren tot het maken van een papieren Morspoort. Haar voornaamste specialiteit ligt in het ontwerpen van gebouwen van meester architecten en in complexe abstracte sculpturen. Haar inspiratiebron bij de abstracte sculpturen is het werk van kunstenaars als M.C. Escher. Bij haar gebouwen zijn dat architecten als Berlage en Gaudi.

Via google vond ik onderstaande tekst: *‘Papierarchitect/kunstenaar te Amsterdam (1955). De passie voor papier is bij Ingrid ontstaan bij het ontdekken van de kunstvorm papier architectuur. Deze vorm van kunst, die zij een jaar of 14 beoefent, kent zijn oorsprong in Japan en is redelijk onbekend in het Westen, al is daar*

in de laatste decennia een kentering in waarneembaar. De Japanse professor Masahiro Chatani ontwikkelde papierarchitectuur begin jaren tachtig. Na jarenlang het werk van de grondlegger te hebben bestudeerd, begint Ingrid zelf te ontwerpen. Inmiddels is haar vermogen tot driedimensionaal denken dusdanig gescherpt, dat zij in staat is complexe patronen te ontwerpen’.

Naar voorbeeld van de Morspoort gesitueerd in Leiden. Speciaal ontworpen voor deze expositie Gesneden en gevouwen uit één stuk. Nummer 1 (gesigneerd/genummerd) van gelimiteerde oplage van in totaal 35 stuks. Met certificaat. Papiersoort: Rives artist 170 gram.

Voor de expositie in K+A (=Kunst en Architectuur) heeft Ingrid van de in Leiden gelegen Morspoort, de Hartbrugkerk (ook wel Coliekerk genoemd) en de Koornbrug een papierarchitectuur ontwerp gemaakt.

Zie voor meer gegevens de site van de kunstenaar zelf, te vinden via google met de zoektermen: ‘ingridsiliakus morspoort’. Veel dank aan Ingrid voor het beschikbaar stellen van een foto van haar kunstwerk voor de buurtkrant.

Vandaag op bezoek bij Ralph Lek

Nel Hansen

Vandaag ga ik op bezoek bij Ralph, Fleur, Teun en natuurlijk niet te vergeten de hond Zep, de bezienswaardigheid van de buurt. Nadat Fleur en Ralph elkaar toevallig in Utrecht zijn tegen gekomen was het voor Fleur duidelijk dat Ralph alleen in het Leidse centrum kon aarden.

Fleur studeerde Engels in Utrecht en komt uit Best in Brabant. Nu werkt ze vier dagen per week als docente Engels op een school in Oegstgeest. Het liefst wilden ze een oude woning waarin Ralph zijn ziel en zaligheid kon gooien. Ze hebben een tijd boven het Beleg van Leiden gewoond en altijd verliefd naar de Morsstraat gekeken. Als daar toch eens een woning leeg kwam. En ja eindelijk kwam er iets voor hun te koop in de Morsstraat. Ralph en Fleur zijn gelijk lid van de buurtvereniging geworden op het moment dat Ralph ging klussen in hun nieuwe woning in de Morsstraat. Hoewel 'nieuwe' woning mocht je het niet noemen, een bouwval was een betere omschrijving. Ralph heeft de woning volledig gerestaureerd, is er bijna 4 jaar mee bezig geweest in de avonden en weekenden. Geen riool aanwezig, gewoon een kuil waarin alles wegliep. Heel wat graafwerk verricht en dan het nieuwe riool, Fleur denkt daar aan terug hoe dat is gegaan. Ralph keek wel even op internet hoe dat moest.

Werk aan de winkel

En Fleur maar hopen dat het goed zou komen. Ook de gemeente heeft zich weer eens van zijn goede kant laten zien, 100 zwarte en 600 rode dakpannen lagen op het oude dak. U raadt het al: deze moesten allemaal terug op het dak. Ralph hoorde van anderen dat er wel eens als grap bepaalde woorden in het dak werden gelegd door de dakdekkers. Hij heeft toen de oplossing gevonden.

Gaat u maar eens op Google kijken naar de Morsstraat en dan ziet u groot LEK in het dak staan. Leuk gevonden door Ralph Lek. Na een tijdje was de woning klaar en daar kwam zoon Teun, nu ondertussen 1 jaar. Vlak voor de geboorte van Teun heeft Ralph het roer helemaal omgegooid. Niet meer bij een makelaar in loondienst maar als zelfstandige verder. Ralph heeft ervaring genoeg. Bij Graalen en later bij Wilbrink & van der Vlugt te Lisse.

Het begeerde pand in de Morsstraat

De naam van Ralph zijn bedrijf is Lek makelaars & taxateurs. Het bedrijf is gespecialiseerd in exclusieve en monumentale woonhuizen. Zijn passie ligt ook bij de oude panden. Geen gewoon rijtjes huis. Als kind al spaarde hij ansichtkaarten van oude stadsgezichten in plaats van voetbalplaatjes. Zakelijk gaat het allemaal goed, ik zie vele borden van Lek hangen als ik door de buurt loop. Ook met de nodige verkocht stickers. Net iets meer doen als de ander is zijn devies om deze moeilijke tijd te overbruggen.

Coffeeshop Le Palais

Geertrui Marks

Le Palais, of vertaald Het Paleis, de coffeeshop op Morsstraat 14 kreeg deze vorstelijke naam van zijn eigenaar Said Mohamed. Ooit zag Said op vakantie in Griekenland een discotheek die Le Palais heette, de wat exotische en trotse naam bleef hem bij, en hij gaf hem door aan zijn eigen zaak in Leiden.

Said Mohamed is in Nederland geboren, en heeft vanaf zijn vierde jaar in de Morsstraat gewoond. Zijn Marokkaanse vader en Nederlandse moeder dreven een kleine snackbar op nummer 11. Hij kent de buurt dus door en door, speelde er als kind en heeft het er nog steeds naar zijn zin. Ruim negentien jaar geleden begon hij er zijn coffeeshop. In een periode waarin de ene na de andere zaak in de Morsstraat sloot en vervangen werd, bleef zijn zaak goed lopen. Ook is hij, samen met zijn broer, nu eigenaar van het mediterrane restaurant Atlas op de hoek van de Oude Varkensmarkt en het Noordeinde, en binnenkort opent hij recht tegenover zijn coffeeshop een (internet)winkeltje waar hij Marokkaanse oliën gaat verkopen, vooral arganolie, die voor de huid en het haar zo heilzaam is, maar die ook in de keuken gebruikt kan worden.

Ik heb met Said afgesproken vroeg op een maandagmiddag als de coffeeshop nog dicht is. Normaal komt hij pas 14.30 uur om de zaak te inspecteren en op te starten.

Daarna gaat gewoonlijk hij zijn elfjarige dochter uit school halen. Hoewel hij trots is op zijn coffeeshop, spreekt hij op haar school toch liever van zijn 'café' of 'horecagelegenheid', en hij wil beslist niet dat zijn dochter gaat roken. Om 16.00 gaat de zaak open, om 22.00 uur is het sluitingstijd, zeven dagen per week. De openingstijden van coffeshops zijn wettelijk vastgesteld. De deur gaat dus nog even op slot en we drinken koffie aan de grote tafel in het opgeruimde en schone café, waarin de zon door de kleine achterraamen naar binnenvalt.

Said staat zelf nauwelijks in de zaak, vertelt hij. Hij heeft een vaste ploeg bedienend personeel, de meesten zijn studenten, de oudste werkt er al twaalf jaar. Sinds 2001 stelt de Gemeente Leiden als een van de voorwaarden voor een vergunning dat er altijd minimaal één lid van het personeel aanwezig is die in het bezit is van een certificaat van de cursus drugsvoorlichting en preventie. Deze cursus wordt verzorgd door de GGD Zuid-Holland en Parnassia, een instelling voor verslavingszorg.

Het interieur van coffeeshop Le Palais

Coffeeshopmedewerkers leren er niet alleen hoe ze als winkeliers hun klanten goede informatie over de producten kunnen geven, maar ook hoe ze problemen met blowen kunnen signaleren en naar welke Leidse hulpinstellingen ze kunnen verwijzen.

Ook Said voelt zichzelf verantwoordelijk voor zijn klanten. Gelukkig zijn er niet vaak problemen, maar een enkele keer wordt iemand de deur uitgezet, bijvoorbeeld vanwege hinderlijk en overheersend gedrag of het doorverkopen van softdrugs. Said zelf let vooral op de kwaliteit van de wiet, die mag zeker niet verzwaard zijn met fijngemalen vogelzaad en ook niet naar plantenvoeding smaken.

Le Palais houdt zich netjes aan de regels en dat zijn er nogal wat. Wil een coffeeshouder in Nederland zijn vergunning voor ´een alcoholvrije horecagelegenheid waar handel in en gebruik van softdrugs plaats vindt´ niet verspelen, dan mag hij de zogenaamde AHOJ-G-criteria van het gedoogbeleid, die zijn opgesteld door het Openbaar Ministerie, niet overtreden: geen Affichering (dus geen reclame, ook niet op internet), geen Harddrugs, geen Overlast en geen verkoop aan Jongeren onder de achttien jaar. De G in de lettercombinatie staat voor Gewicht: de voorraad in de coffeeshop mag de vijfhonderd gram cannabis niet overschrijden; een gebruiker mag maximaal vijf gram per dag afnemen. Said kent deze criteria, hij houdt zich eraan en betaalt zijn belasting. Af en toe komt de politie controleren, maar niet vaak. Wat er ´bij de achterdeur´ (de toelevering door thuishouwers) gebeurt, blijft natuurlijk illegaal, maar zo is het systeem nu eenmaal.

Said heeft prettige contacten met zijn burens, de winkeliers en ondernemers in de Morsstraat. Hij krijgt gelukkig nauwelijks klachten van mensen uit de omgeving over overlast, een enkele keer over klanten die met hun auto de Morsstraat blokkeren, maar daar maakt hij de laatste tijd korte metten mee: ze krijgen hun bestelling niet mee.

Wie zijn de klanten? De bezoekers van Le Palais zijn mensen van alle leeftijden vanaf achttien jaar, ongeveer vijfenzeventig procent is man, ze komen uit alle lagen van de bevolking. ´Ik heb hier jarenlang een leuk oud professortje gehad, zegt Said.

De tekst voor het voorkomen van auto blokkades in de etalage bij Le Palais

De meeste bezoekers komen uit Leiden, een deel uit Katwijk en Rijnsburg, buitenlandse toeristen zie je er vrijwel niet. Een klein groepje klanten gebruikt softdrugs op medisch advies en betaalt een lagere prijs.

De Gemeente wil het aantal coffeeshops in Leiden terugbrengen van elf naar acht, niet door sluiting, maar door natuurlijk verloop. Onze buurt is ruim bedield met maar liefst vijf van de elf, dus bijna 50%: drie op de Nieuwe Beestenmarkt, één op de Steenstraat en Le Palais in de Morsstraat. De eigenaren hebben onderling contact, ze zitten elkaar niet in de weg, iedere coffeeshop heeft zijn eigen klantenkring. Als er eentje tijdelijk gesloten is, hebben de anderen het te druk.

De eigenaren van de elf coffeeshops hebben zich georganiseerd in een Vereniging van Leidse coffeeshophouders. De dag na ons gesprek zullen ze vergaderen over de wietpas en de laatste ontwikkelingen. Ze zijn fel tegen deze pas en ze zullen hun argumenten aan de Gemeente overbrengen: Leiden kent weinig drugstoerisme, de straatdealers zullen profijt hebben van een wietpas en de overlast op straat zal toenemen. Bovendien zullen er zeker klanten zijn die in verband met hun privacy niet graag als pashouder geregistreerd staan.

Said hoopt zijn paleis in de Morsstraat nog vele jaren te drijven, zonder wietpassen.

De buurtbarbecue

John Coenraad

Samen met het warme najaarszonnetje werd de buurtbarbecue door vele buurtgenoten bezocht. Er waren ongeveer 40 buurtgenoten uit de D'Oude Morsch die zelf hun eten en drinken meebrachten en ook deelden met andere bewoners. Het meegenomen aanbod aan eten en drinken was gevarieerd dit jaar.

De voorzitter van de buurtvereniging, John Marks, hield tegen het einde van de barbecue een speech; om ten eerste iedereen te bedanken dat ze ondanks (of misschien wel dankzij) het mooie weer toch zijn gekomen. Ten tweede bedankte hij de organisatoren van de buurtbarbecue Gosse Offringa, Pieter Offringa en Patriek Mistiaen voor de aankleding en het bereiden van het eten op de barbecue.

Ten derde deelde John mee dat aanstaande 3 oktober door de bewoners hutspot gegeten kan worden op het Kort Galgewater. De hutspot wordt verzorgd door restaurant De Dikke Bil, Morsstraat 26. Onder luid applaus werd dit nieuws ontvangen.

Voor het programma 3 oktober op het Kort Galgewater en het aanmelden voor hutspot eten: ga naar de website van de buurt www.deoudemorsch.nl.

Om een uur of half tien was de barbecue afgelopen. We hopen dat we volgend jaar weer zo'n gezellige buurtbarbecue mogen houden. (Foto's van Patriek Mistiaen)

Van de bestuurstafel

* De Morspoortgarage is bijna klaar. Onduidelijk is nog wat dat voor het parkeren voor de bewoners van onze buurt voor gevolgen heeft. In antwoord op ons schrijven heeft de gemeente bericht dat er voor een gesprek met wethouder Strijk wat meer tijd nodig is. Ondertussen zal er op zijn verzoek een overzicht gemaakt worden van alle zaken die op het terrein van parkeren aan de orde zijn in of mogelijk invloed hebben op dit deel van de stad. De gegevens voorbeelden van het vervallen van parkeerplaatsen zal hierbij betrokken worden. Wij gaan als bestuur ook nog eens de argumenten op een rijtje zetten.

* Inzake het Morspoortplein zal er een conceptboekje gemaakt worden met alle gegevens over park de Put en het Morspoortplein.

* Inzake het Singelpark komt de keuze van de gemeente Leiden en het Stadslab met name uit bij het architectenbureau Karst en bij die van Lola (de ontwerpen kun je op de website bekijken). Het moet uiteindelijk iets worden van alle Leidenaars. Door het vele gebruik van het Engels en door onduidelijke tekeningen te presenteren valt het voor veel Leidenaars echter niet te volgen. Dit had beter gekund.

* De samenwerking met de Stichting Historische Haven Leiden (SHHL) heeft geresulteerd in een programma voor 3 oktober, waarbij een lezing over zeemansbrieven (op 20/9), een fotowedstrijd met expositie, een markt met oude ambachten, kraampjes en kinderspelen, optreden van Rumor di Mare en Act of Mutiny en een hutspotmaaltijd. Het programma wordt huis-aan-huis verspreid in de buurt.

* Er wordt, samen met andere buurtverenigingen in de binnenstad, overlegd met de gemeente over het evenementenbeleid. Een belangrijk punt daarbij is de lawaaioverlast. Daarover zijn er ook gesprekken geweest met de Drie Octobervereniging. Tevens is er aandacht gevraagd voor het meer betrekken van de buurten bij de festiviteiten. Ook de Ringweg Oost en de HOV (Hoogwaardig Openbaar Vervoer) zijn besproken en de buurtverenigingen houden de vinger aan de pols.

* We gaan kijken of het haalbaar is het papieren archief te digitaliseren. Ook gaan we, vooruitlopend op de Algemene vergadering, bekijken of de Statuten en het Huishoudelijk Reglement nog wel voldoen c.q. aangepast moeten worden.

* Er is nog een nieuw e-mailadres voor de buurt: buurtkrant@deoudemorsch.nl voor vragen en opmerkingen aan de redactie en natuurlijk voor het insturen van uw bijdrage aan de buurtkrant.

* Bij deze wil het bestuur oproepen om de gele vuilniszakken te blijven gebruiken.

Buurtvereniging 'De Put in de Oude Morsch'

De buurtvereniging behartigt de belangen van de bewoners van de buurt 'De Oude Morsch'. Zij gaat discussies aan met de gemeente over o.a. het parkeerbeleid, (geluid)overlast, gemeentelijk welzijnsbeleid, herbestrating, groenvoorziening, verkeer en veiligheid.

De buurt 'De Oude Morsch' beslaat het gebied tussen de Nieuwe Beestenmarkt, Rijsburger-singel, Morssingel en het Kort Galgewater.

Bestuur van de Vereniging 'De Put in de Oude Morsch'

John Marks	voorzitter	jmarks@planet.nl
Martin Boon	secretaris	mjcboon@casema.nl
Nel Hansen	penningmeester	nel.hansen@planet.nl
John Coenraad	lid	john.coenraad@tiscali.nl
Martijn Hoogeland	lid	maru1883@gmail.com

Het bestuur van de buurtvereniging vergadert regelmatig. Iedereen is welkom om een vergadering bij te wonen. Mail voor actuele data met Martin of Nel.

Sponsors van buurtvereniging 'De Put in de Oude Morsch'

BAR SPAANS RESTAURANT

LA PLANCHA

Morsstraat 55, 2312 BL Leiden tel./ fax 071 - 5134262

www.biercafe.nl

LEMMYS Bier-Café

Morsstraat 24 Leiden
071-512 64 02

**Hét Bier-
& Whiskycafé
van Leiden!**

**70 soorten bier op de fles, 50 soorten whisky,
7 dagen in de week geopend vanaf 17.00,
mogelijkheden voor Bierproeverijen & Borrels!**

**HUUR
MIJ!**

AutoRent

supershortlease.nl

www.huurmij.nl

Drive
CarSharing

Sint Aagtenstraat 14 • 2312 CB Leiden • T 071 - 513 47 00

MAN VERMIST!

**Als heer terug gevonden bij
"HERENKAPSALON JOS"**

1e Binnenvestgracht 29
Tel. 071 - 513 22 02

Dinsdags zonder afspraak.
Tevens deze dag 65+ korting.

**ER IS MAAR ÉÉN MAKELAAR
DIE UW WIJK ECHT GOED KENT...**
(en niet alleen maar omdat hij er zelf ook woont!)

LEK®

makelaars & taxateurs

HAAGWEG 4-E17 071 - 5138000

Sponsors van buurtvereniging 'De Put in de Oude Morsch'

Chocolaterie Leonidas in Leiden

Aan de Kapelstraat van Leiden op nummer 1 vindt u onze Leonidas chocolaterie. Wij verkopen over de 100 soorten bonbons. Ook kunt u hier terecht voor vele cadeau-ideeën. Met het ruime assortiment glaswerk en porselein als verpakking kunnen we al uw wensen op chocolade gebied verzorgen.

Bij inlevering van 100 euro aan kassabonnen ontvangt u van ons twee High-Tea bonnen voor LUNCHROOM Leonidas in Delft.

Daarnaast wordt met Sinterklaas en Kerst ons assortiment uitgebreid, en vindt u bij ons allerlei Sinterklaas- en Kerstcadeaus.

Onze openingstijden zijn:

Ma. t/m Vr.: 10.00 - 18.00
Do.: 10.00 - 20.00
Za.: 10.00 - 17.00
Zo.: 13.00 - 17.00

Telefoon: 071 - 5142689

P. Hansen

Schoonmaakbedrijf
Narmstraat 29
2312 BD Leiden
tel: 071-5134585

Wist u dat wij

*ook in deze buurt aan
glasbewassing doen.
Vraag vrijblijvend een offerte
aan!!!!*

TOWI

*Al 40 jaar toonaangevend op het
gebied van teken-, kunstschilders-,
grafische en hobby materialen.*

TOWI

Morsstraat 22, 2312 BM Leiden
Tel. 071-5133972

Bloemenboot "De Watertuin"
gelegen hartje stad Leiden.

Voor elke stijl een juist boeket!

Blauwpoortsbrug
Tel. 071-5127592